

Nr 387.

Av herrar **Andersson** i Malmö och **Fahlman**, i *anledning av Kungl. Maj:ts förslag om småskoleseminariernas organisation.*

Kungl. skolöverstyrelsen har konstaterat den nuvarande småskoleseminarieorganisationens otillräcklighet. För att tillgodose det ökade examinationsbehovet har kungl. skolöverstyrelsen föreslagit utökning av seminarierna i Härnösand och Strängnäs med vardera en examinationsavdelning samt Skara, Växjö och Landskrona med vardera två. Dessutom har skolöverstyrelsen föreslagit inrättande av provisoriska seminarier i Stockholm, Falun och Norrköping, vilka vardera skulle omfatta två examinationsavdelningar. Sammanlagt skulle enligt skolöverstyrelsens förslag examinationsavdelningarnas antal efter utökningen bliva 27.

Vid motiveringen av detta förslag har skolöverstyrelsen starkt framhållit fördelen av att i första hand de nuvarande seminarierna utvidgas. Skolöverstyrelsen har påpekat de såväl organisatoriska som pedagogiska olägenheter och brister, som skulle vidlåda de provisoriska seminarierna, ävensom att inrättandet av sådana skulle medföra dryga kostnader.

Statskontoret har även uttalat sig för en begränsning av de provisoriska seminariernas antal (2 i st. f. 3).

Kungl. Maj:t har i årets statsverksproposition så tillvida frångått skolöverstyrelsens förslag, som i propositionen föreslagits utökning endast av seminarierna i Strängnäs, Skara och Växjö, men icke Härnösand och Landskrona. Däremot har Kungl. Maj:t biträtt skolöverstyrelsens förslag om de provisoriska seminarierna. Antalet av examinationsavdelningar skulle alltså enligt Kungl. Maj:ts proposition minskas från 27 till 24. Huvudskälet till denna minskning är, att Kungl. Maj:t räknat med 28 elever per klassavdelning, under det att skolöverstyrelsen räknat med 24.

Sistnämnda omständighet bör dock icke utgöra anledning till att själva utgångspunkten för skolöverstyrelsens förslag övergives, nämligen att de nuvarande småskoleseminarierna i första hand borde utbyggas och provisoriska seminarier endast i nödfall inrättas. Det synes sålunda som om skolöverstyrelsens förslag att utvidga Landskrona småskoleseminarium till fyra examinationsavdelningar borde vinna beaktande. De provisoriska seminarierna skulle i så fall kunna begränsas till två, nämligen i Stockholm och Falun.

Ser man på den geografiska fördelningen av småskoleseminarierna, synas skäl icke föreligga att förlägga två examinationsavdelningar till

Norrköping i st. f. Landskrona. Landskrona småskoleseminarium har sitt naturliga rekryteringsområde i Malmöhus, Kristianstads och Hallands län med en sammanlagd befolkningssiffra (1940 års uppgifter) av 942 645 innevånare, utgörande 14,7 % av landets befolkning. Mot detta procenttal skulle svara minst tre och en halv examinationsavdelningar. Då härtill kommer, att erfarenheten visar, att seminariet rekryteras i ganska stor utsträckning även från Blekinge och sydvästra Småland, torde fyra examinationsavdelningar vid Landskrona seminarium vara fullt motiverade. I alla händelser äro två examinationsavdelningar fullständigt otillräckliga.

Det naturliga rekryteringsområdet för seminarierna i Norrköping och Växjö torde vara Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Gotlands och Blekinge län med en sammanlagd befolkningssiffra av 1 162 159 invånare eller 18,2 % av Sveriges befolkning. Mot detta procenttal skulle svara 4,4 examinationsavdelningar. Enligt Kungl. Maj:ts proposition skulle seminarierna för detta område få sex examinationsavdelningar, nämligen två i Norrköping och fyra i Växjö.

Den övriga delen av södra och mellersta Sverige torde i stort sett ha erhållit ett mot dess befolkning svarande antal examinationsavdelningar.

Enligt kungl. byggnadsstyrelsens beräkning (skolöverstyrelsens framställning till Kungl. Maj:t ang. småskoleseminariernas organisation m. m. av den 24 november 1944) skulle tillbyggnad av Landskrona seminarium för erhållande av två nya examinationsavdelningar med därtill hörande övningskola uppgå till 700 000 kronor. Denna summa kan visserligen förefalla hög, men då den föreslagna utökningen i Strängnäs för erhållande av endast ytterligare *en* examinationsavdelning enligt byggnadsstyrelsens beräkning skulle medföra en kostnad av 680 000 kronor, synes kostnaden för landskronaseminariets utbyggnad icke utgöra något avgörande hinder för detta seminariums utvidgning med två examinationsavdelningar.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen i samband med sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition rörande småskoleseminariernas organisation måtte besluta, att Landskrona småskoleseminarium måtte utvidgas att omfatta fyra examinationsavdelningar, men att något provisoriskt seminarium i Norrköping icke måtte inrättas.

Stockholm den 23 januari 1945.

Olof Andersson,
Malmö.

Georg Fahlman.